

Pa negre

d'Emili Teixidor

Dissabte 22 setembre

11:00 h

“ A mig camí entre la memòria i la ficció, en una barreja de gèneres, Pa negre gira a l'entorn de l'Andreu, un vailet de la plana de Vic en els anys més crus de la postguerra”

Text contraportada

L'Andreu petany a la banda dels perdedors: el seu pare, home de fermes ideals republicans, ha estat empresonat per roig. De resultes d'això, la mare s'ha hagut de posar a treballar a la fàbrica i el confia a uns parents que viuen a pagès.

Tot l'any lluny dels pares, en un clima de por que es palpa arreu, el temps a la ansia estarà farcit de sentiments i desobertes. Hi descobrirà el misteriós món dels adults, la intuïció rere les paraules dels grans, farà tentines en els viaranys del sexe. És també, un temps d'amistats valentes, de contes explicats a la vora del foc, de jocs a l'aire lliure, de plantar barraques a les branques dels arbres, de farinetes de blat de moro, de pa amb vi i sucre... de pa negre.

En temps de guerra -i de postguerra- tots els sentiments són abrandats, van a l'essència: o tot o res, perquè no hi ha gairebé res a perdre. L'amor, l'odi, la passió, l'arancúnia, la venjança, la hipocresia, la humiliació... res no s'escapa de la vida dels personatges d'aquesta obra, en que Emili Teixidor aconsegueix transportar-nos a una època de repressió i de missa obligada. L'autor recrea amb total precisió l'ambient rural del Catalunya de postguerra amb una llengua vivíssima, rica, plena de matisos, i un ple domini de la tensió narrativa.

De mica en mica, el lector assistirà a un canvi substancial en l'Andreu, que aprendrà de cada cosa que li passa i que, de perdedor passa a sentir-se guanyador, en una metàfora del país que assimila la derrota i accepta, amb passivitat, una victòria que no és la seva. I s'adona també d'una lliçó molt important: a més estimació, més perills de tota mena. L'amor crema.

Premis

- 1967: Premi Joaquim Ruyra de narrativa juvenil per *Les rates malaltes*
- 1980: Premi Crítica Serra d'Or per *Sic trànsit Glòria Swanson*
- 1992: Premi Creu de Sant Jordi per a la seva trajectòria
- 1995: Crítica Serra d'Or de literatura juvenil per *Cor de roure*
- 1997: Premi Nacional de literatura infantil i juvenil de les Lletres Espanyoles per *L'amiga més amiga de la formiga Piga*
- 1999: Premi Sant Jordi de novel·la per *El llibre de les mosques*
- 2003: Premi Joan Crexells de narrativa per *Pa negre*
- 2004: Premi Lletra d'Or per *Pa negre*
- 2004: Premi Nacional de Literatura per *Pa negre*

Emili Teixidor i Viladecàs (Roda de Ter, 22 de desembre de 1933 - Barcelona, 19 de juny de 2012) fou un pedagog, periodista i escriptor en llengua catalana. Fou autor de novel·les com *L'ocell de foc* (un dels clàssics de la literatura juvenil catalana) i *Pa negre* (que fou adaptada al cinema per Agustí Villaronga).

Teixidor va néixer el 22 de desembre de 1933 a la població de Roda de Ter (Osona). Va estudiar Dret, Filosofia i Lletres -Periodisme i Magisteri, i esdevingué durant anys professor d'institut. En els seus primers anys de formació va coincidir amb Miquel Martí i Pol a l'escola unitària del poble, amb el qual va iniciar una amistat que perdurà al llarg dels anys. La seva vocació literària va sorgir d'un grup d'amics que es van aficionar a la literatura i van formar la Penya Verdager, entre els quals hi havia també Martí i Pol. En els primers anys de treball va fer de mestre a la comarca d'Osona, i posteriorment va fundar amb altres companys l'escola Patmos a Barcelona (1958), la qual va dirigir entre 1958 i 1975.

Emili Teixidor va iniciar la seva producció literària a finals de la dècada del 1960, en un moment en què hi havia un buit en la literatura infantil i juvenil catalana. Durant un temps va fer de mestre i escriptor a la vegada. Als anys 1970 va participar en algunes revistes com *Cavall Fort*, *Tretzevents* i *Orifloma*, dirigides al públic infantil i juvenil, i també col·laborà en publicacions periòdiques com el *Diari de Barcelona*, *Presència*, *Avui*, *El Punt* i *El País*. També va escriure guions per a ràdio, televisió i cinema i dues adaptacions teatrals de Serafí Pitarra i Santiago Rusiñol. Es va traslladar a viure a París, on va dirigir una revista enciclopèdia en francès i va fer d'editor.

Al llarg de la seva trajectòria professional rebé molts premis literaris. Destaca l'any 1992, quan fou guardonat amb la Creu de Sant Jordi, concedida per la Generalitat de Catalunya. El 23 de febrer de 2012 fou reconegut com a doctor *honoris causa* per la Universitat de Vic (UVIC), primera distinció d'aquest tipus que ofería el centre universitari. Morí el 19 de juny de 2012, als setanta-vuit anys d'edat, a causa d'un càncer.

Obra publicada

Novel·les per a infants

- 1969: *Dídac, Berta, i la màquina de lligar boira*
- 1977: *Sempre em dic Pere*
- 1986: *En Ranquet i el tresor*
- 1986: *Cada tigre té una jungla*
- 1987: *En Ranquet i els seus amics*
- 1988: *El crim de la Hipotenusa*
- 1994: *Les ales de la nit*
- 1996: *L'amiga més amiga de la formiga Piga*
- 1998: *La formiga Piga es deslloriga*
- 2000: *Contes d'intriga de la formiga Piga*
- 2001: *La volta al món de la formiga Piga*
- 2003: *La rosa, la roca i el llop*
- 2003: *En Ring 1-2-3 i el món nou*
- 2003: *Els secrets de la vida de la formiga Piga*
- 2004: *La formiga Piga lliga*
- 2005: *Quina gana que tinc!*
- 2006: *La botiga de la formiga Piga*
- 2010: *La formiga Piga s'enfonsa en la història*
- 2012: *La formiga Piga va a la biblioteca*

Novel·les per a joves

- 1967: *El soldat plantat*
- 1967: *Les rates malaltes*
- 1969: *Quinze són quinze*
- 1972: *L'ocell de foc*
- 1980: *El príncep Ali*
- 1983: *Frederic, Frederic, Frederic*
- 1994: *Cor de roure*
- 2001: *Amics de mort*

Narrativa

- 1979: *Sic trànsit Glòria Swanson*
- 1988: *Retrat d'un assassí d'ocells*
- 1992: *El primer amor* (amb altres autors)
- 2000: *El llibre de les mosques*
- 2003: *Pa negre* (adaptada al cinema)
- 2006: *Laura Sants*
- 2010: *Els convidats*^[8]

Assaig

- 1996: *Les contraportades d'El Matí de Catalunya Ràdio*
- 1996: *En veu alta*
- 2007: *La lectura i la vida*
- 2010: *Vida de colònia*